

სიცოცხლის დაზღვევის თავისაბურთაბი საქართველოში

ნატო კაკაშვილი

ეკონომიკის მეცნიერებათა კანდიდატი,
ასოცირებული პროფესორი
ივ. ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Nato.kakashvili@tsu.ge

ხათუნა ბარბაქაძე

ეკონომიკის მეცნიერებათა კანდიდატი,
ასოცირებული პროფესორი
ივ. ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
Khatuna.barbakadze@tsu.ge

ნათია კახნიაშვილი

ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ასისტენტ პროფესორი
ივ. ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
Natia.kakhniashvili@tsu.ge

ანოტაცია

ნებისმიერი ქვეყნის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხია მოსახლეობის სიცოცხლის და ჯანმრთელობის დაცვა. სიცოცხლის დაზღვევის ფინანსური მხარდაჭერა და მისი განვითარება სახელმწიფოს პრიორიტეტული ამოცანაა, რადგან ადამიანის სიცოცხლე წარმოადგენს ქვეყნის ეკონომიკის ყველაზე მნიშვნელოვან ფასეულ რესურსს. აღნიშნულიდან გამომდინარე საქართველოში სიცოცხლის დაზღვევის ბაზრის მდგომარეობის შესწავლა და მისი განვითარების გზების განსაზღვრა მეტად აქტუალური და საინტერესოა.

სიცოცხლის დაზღვევის თვალსაზრისით, საზოგადოება განიცდის ინფორმაციის ნაკლებობას ამდენად საჭიროა მომხმარებელზე ორიენტირებული სადაზღვევო სისტემა, რომელიც უპირველეს ყოვლისა გულისხმობს სიცოცხლის დაზღვევის მომსახურების ფასების რეგულირებას და მოსახლეობაზე მორგებას.

საკვანძო სიტყვები: დაზღვევა; სიცოცხლის დაზღვევა; სადაზღვევო თანხა; სადაზღვევო რისკი; სიცოცხლის რისკობრივი დაზღვევა; სიცოცხლის დაგროვებით დაზღვევა; შერეული სიცოცხლის დაზღვევა.

შესავალი

უმეტეს ქვეყანაში სიცოცხლის დაზღვევა არის საკმაოდ გავრცელებული სადაზღვევო პროდუქტი. საქართველოში აღნიშნული სადაზღვევო პროდუქტი ასოცირდება მდიდარი ადამიანების მისაღებ პროდუქტად, თუმცა სიცოცხლის დაზღვევა ნებისმიერი ადამიანისთვის არის შესაძლებელი მისთვის ხელმისაწვდომ ფასად. სადაზღვევო კომპანიის მიერ რისკების დაფარვა დამოკიდებულია სადაზღვევო ხელშეკრულებაზე და სადაზღვევო პოლისზე. დაზღვეული პირის გარდაცვალების დროს, სიცოცხლის დაზღვევა ფინანსურად უზრუნველყოფს დაზღვეულის ოჯახს ან მის მემკვიდრეებს. მსოფლიოში სიცოცხლის დაზღვევის სახეობები არის

გრძელვადიანი. საქართველოში კი ჯანმრთელობისა და სიცოცხლის მოკლევადიანი დაზღვევა დაზღვევის ერთ პოლისშია გაერთიანებული.

ძირითადი ნაწილი

სიცოცხლის დაზღვევისას დაზღვეული ან მოსარგებლე ღებულობს სადაზღვევო ხელშეკრულებით განსაზღვრულ თანხას. დაზღვეულის სიკვდილი ან უბედური შემთხვევა დაკავშირებულია კონკრეტულ პიროვნებასთან, ამდენად, სიცოცხლის დაზღვევა მიეკუთვნება პირადი დაზღვევის ერთ-ერთ სახეობას.

სიცოცხლის დაზღვევის ობიექტია- ადამიანის სიცოცხლე, სადაზღვევო რისკი კი დაზღვეულის სიცოცხლის ვადიანობა. დაზღვევის რისკში შედის არა სიკვდილი, არამედ მისი დადგომის დრო და გარკვეულ ასაკამდე მიღწევა.

სიცოცხლის დაზღვევის სახეებია: რისკობრივი დაზღვევა; დაგროვებითი დაზღვევა; სიცოცხლის შერეული დაზღვევა.

სიცოცხლის დაზღვევის თითოეულ სახეობას აქვს შესაბამისი თავისებურებები, რადგან ისინი იცვლებიან სიტუაციებიდან გამომდინარე. საქართველოს სადაზღვევო ბაზარზე მოქმედი სადაზღვევო კომპანიები ფლობენ ლიცენზიას არასიცოცხლის და სიცოცხლის დაზღვევის მიმართულებით. სადაზღვევო კომპანიებიდან სიცოცხლის დაზღვევაში ყველაზე წარმატებული და მოზიდული პრემიით ბოლო წლებში ლიდერობენ სადაზღვევო კომპანიები – თიბისი, ალდაგი და იმედი L.

სადაზღვევო კომპანია თიბისი დაზღვევის მიერ სიცოცხლის დაზღვევაში მოზიდულმა პრემიამ შეადგინა 31.2 მილიონი ლარი. თიბისი მომხმარებელს სთავაზობს სესხზე მიბმულ სიცოცხლის სავალდებულო დაზღვევას. ამ პაკეტის შექმნის შემთხვევაში, მომხმარებელს გადაეცემა დაზღვევის დამადასტურებელი პოლისი, რომელშიც მითითებული პირობები, სესხის ხელშეკრულების პირობებთან ერთად წარმოადგენს დაზღვევის ერთიან ხელშეკრულებას. თიბისის სადაზღვევო დაფარვა მოქმედებს მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. მაქსიმალური სადაზღვევო თანხაა 500 000 აშშ დოლარი (ექვივალენტი ლარში ან ევროში). სადაზღვევო შემთხვევის დადგომისას, მიუხედავად დარჩენილი საკრედიტო დავალიანებისა, გადაჭარბებულ თანხას მზღვეველი არ ანაზღაურებს. მძიმე დაავადების აღმოჩენიდან ოთხმოცდათი დღის შემდეგ მზღვეველი აანაზღაურებს სადაზღვევო ხელშეკრულებაში მითითებულ თანხას. სადაზღვევო პოლისის ღირებულება დამოკიდებულია სადაზღვევო ლიმიტსა ადამიანის ასაკზე (18-61 წელი). სიცოცხლის დაზღვევაში მოზიდული პრემიით (17.4 მლნ. ლარი, რაც მთლიანი წილის 29%-ს შეადგენს) გამორჩეულია სადაზღვევო კომპანია ალდაგი, აღნიშნული დაზღვევა გულისხმობს ოჯახის მატერიალურ უზრუნველყოფას და სადაზღვევო ლიმიტის სრულად გადაცემას ადამიანის გარდაცვალების შემდეგ. დაზღვეულის მოსარგებლე პირი თანხას მოითხოვს სადაზღვევო შემთხვევის დადგომის შემთხვევაში. თანხის გადაცემა მოხდება, მხოლოდ დაზღვეულის მიერ წინასწარ გაფორმებული ხელშეკრულების დროს დასახელებული სანდო პირზე. პროდუქტი უზრუნველყოფს კრიტიკული დაავადების გამოვლენის შემთხვევაში ერთიანი თანხის გაცემას. გრძელვადიანი პოლისის შემთხვევაში, სიცოცხლის და კრიტიკული დაავადებების დაზღვევის დროს მომხმარებელი იხდის ფიქსირებულ თანხას, მიუხედავად ასაკის ცვლილებისა. ხოლო არასრულწლოვანი შვილების დაზღვევა შეუძლიათ უფასოდ სიცოცხლის და კრიტიკული დაავადებების დაზღვევის შემთხვევაში. ინდივიდუალურ და კორპორატიულ მომხმარებელს ჯანმრთელობისა და სამოგზაურო დაზღვევის მომსახურეობას სთავაზობს სადაზღვევო კომპანია იმედი L, მათ შორის სიცოცხლის დაზღვევას უბედური შემთხვევისაგან. სადაზღვევო პოლისის ღირებულება შეადგენს თვეში 12 ლარს.

2021 წელს სიცოცხლის დაზღვევაში მოზიდული პრემია იყო 60 მილიონი ლარი, რაც 9,6 მილიონი ლარით მეტია 2020 წელთან შედარებით. სიცოცხლის დაზღვევაში მოზიდული პრემიით გამორჩეული სადაზღვევო კომპანიებია: თიბისი -31,2 მლნ ლარი; ალდაგი-17,4 მლნ ლარი; იმედი L-5,3 მლნ ლარი; ჯიპიაი-2,7 მლნ ლარი; არდი-1 მლნ ლარი (<http://insurance.gov.ge>).

სიცოცხლის დაზღვევის მაჩვენებლები გაზრდილია 2023 წლის ცხრა თვის მონაცემებით, აღნიშნულ პერიოდში მოზიდულმა პრემიამ სიცოცხლის დაზღვევაში სადაზღვევო კომპანიების მიხედვით შეადგინა: თიბისი -31.7 მლნ.ლარი; ალდაგი -20.9 მლნ.ლარი; იმედი L-6.4 მლნ.ლარი; ჯიპიაი -2.7 მლნ.ლარი; ირაო -3 მლნ.ლარი და სხვა – 3 მლნ.ლარი (www.businessinsider.ge 06.12.2023)

დასკვნა

ეკონომიკის სტაბილურობის მნიშვნელოვან გარანტს სრულყოფილი სადაზღვევო სისტემა წარმოადგენს, რაც მნიშვნელოვანია ეკონომიკის აღორძინების, კაპიტალის დაბანდების და ინვესტიციების მოზიდვაში. მზარდი ტენდენციის მიუხედავად სადაზღვევო კომპანიებისთვის სიცოცხლის დაზღვევა საკმაოდ აუთვისებელია სიცოცხლის დაზღვევის დარგის განვითარებას აფერხებს მოსახლეობის ეკონომიკური მდგომარეობა; უნდობლობა და ნაკლებად ინფორმირება სადაზღვევო კომპანიების მიმართ; სადაზღვევო პაკეტების სიმწირე; სიღარიბისა და უმუშევრობის მაღალი დონე და სხვა.

აღნიშნულის გადასაჭრელად პირველ რიგში აუცილებელია მოსახლეობის ინფორმირება სიცოცხლის სადაზღვევო პაკეტების შესახებ, მოქალაქეებმა გაიგონ თუ რამდენად მნიშვნელოვანია აღნიშნული სფერო ადამიანის ცხოვრებაში. სიცოცხლის დაზღვევის მეშვეობით მნიშვნელოვნად შემცირდება მომხმარებლის პორობლემები სადაზღვევო შემთხვევის დადგომისას.

ლიტერატურა

1. საქართველოს კანონი დაზღვევის შესახებ, თბ., 1997
2. საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური <http://insurance.gov.ge>, თბ.,2024
3. ნ.კაკაშვილი (2023) სიცოცხლის სადაზღვევო პაკეტები დაზღვევაში. ჟურნალი ეკონომიკა და ბიზნესი. ტომი XI. #2
4. ნ. კაკაშვილი, ხ.ბარბაქაძე (2021) სიცოცხლის დაზღვევის ბაზრის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში. ჟურნალი ახალი ეკონომისტი. საერთაშორისო რეფერირებადი და რეცენზირებადი ყოველკვარტალური სამეცნიერო-პრაქტიკული ჟურნალი №3-4 (62-63) ტ. 16, გამომცემლობა „ლოი“. გვ. 33-41
5. ნ.კაკაშვილი, ნ.კახნიაშვილი (2019) ინოვაციური სადაზღვევო პროდუქტების გაყიდვის მეთოდები ეკონომიკის კვლევის და განვითარების ინსტიტუტი „ეკონომიკა და ფინანსები“ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მეცნიერება პრაქტიკისა და განვითარებისთვის“ UDC (უაკ) 050:[33+336] ISSN-2587-5000. გვ. 134-141, ბაქო, აზერბაიჯანი
6. www.aldagibci.ge – სს „სადაზღვევო კომპანია ალდაგი“
7. www.gpih.ge – სს „სადაზღვევო კომპანია ჯი პი აი ჰოლდინგი“
8. www.insurance.org.ge – საქართველოს სადაზღვევო კომპანიათა ასოციაცია
9. matsne.gov.ge საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე

PECULIARITIES OF LIFE INSURANCE IN GEORGIA

NatoKakashvili

Candidate of Economic Scien

Iv. Javakishvili Tbilisi State University

Associate Professor

Nato.kakashvili@tsu.ge

Khatuna Barbakadze

Candidate of Economic Sciences

Iv. Javakishvili Tbilisi State University

Associate Professor

Khatuna.barakadze@tsu.ge

Natia Kakhniashvili

Doctor of Business Administration

Iv. Javakishvili Tbilisi State University

assistant professor

Natia.kakhniashvili@tsu.ge

Annotation

One of the important issues of any country is the protection of life and health of the population. Financial support of life insurance and its development is a priority task of the state, because human life is the most important valuable resource of the country's economy.

Based on the above, studying the state of the life insurance market in Georgia and determining the ways of its development is very relevant and interesting.

From the point of view of life insurance, society suffers from a lack of information, thus a customer-oriented insurance system is needed, which primarily involves regulating the prices of life insurance services and adjusting them to the population.

Keywords: *insurance; life insurance; insurance amount; insurance risk; life risk insurance; life insurance with accumulation; Mixed life insurance.*